Stadsdeelbestuurder Micha Mos:

‘Ik vind participatie heel belangrijk, maar het is geen kwestie van automatisch je zin krijgen.’

Op dinsdag 20 november presenteerde buurtbewoner Dirk Jan Veldman in de tweewekelijkse vergadering van de stadsdeelcommissie zijn idee voor de aanleg van drijvende watertuinen in de Nieuwe Keizersgracht om zo de overlast van aanmerende feestsloepen tegen te gaan. De acht leden van de stadsdeelcommissie reageerden enthousiast, maar Micha Mos, een van de drie nieuw aangestelde bestuurders van stadsdeel Centrum, waarschuwde voor al te veel optimisme. “Het is niet onmogelijk om dit idee uit te voeren, maar het is wel gedoe. Het gaat om overleg met Waternet, om een wijziging van het bestemmingsplan, om drie soorten vergunningen voor objecten in en om het water, om een verkeersbesluit, om een afmeerverbod, om goede afspraken met de buurt en om een advies van de afdeling Monumenten en Archeologie en/of Ruimte en Duurzaamheid.”

In het stadhuis reageert Mos twee dagen later verbaasd op de opmerking van de interviewer dat zijn reactie wel erg zuinig en afhoudend was voor een voorstel dat op Stem van Centrum door meer dan 170 bewoners werd gesteund. “Afhoudend? Nee hoor, voor mij was die opsomming juist een manier om de commissie te prikkelen om de bezwaren uit de weg te ruimen.”

Maar u had toch ook kunnen zeggen dat u daar zelf voor gaat zorgen?

“Dat is makkelijk gezegd, maar vergeet niet dat de regels er niet voor niets zijn. Ze zijn opgesteld voor het beschermen van de waterkwaliteit, voor het garanderen van de stabiliteit van kademuren, noem maar op. Dat zijn op zich zinnige regels, maar aan de andere kant vond ik de watertuinen een prima idee en als de commissie ons binnenkort adviseert om dit voorstel uit te voeren, zullen wij er echt ons volle bestuurlijke gewicht achter zetten.”

Gebiedsplan 2019

Het nieuwe bestuurlijk stelsel functioneert nu ruim een half jaar en Mos is niet ontevreden over de manier waarop het loopt, al steekt hij niet onder stoelen of banken dat hij niet erg gelukkig is met het inperken van de bevoegdheden van de leden van de stadsdeelcommissie.

Micha Mos studeerde geschiedenis aan de UvA en woonde als student twee jaar op Oostenburg. Tegenwoordig woont hij in de Nieuwe Uilenburgerstraat. Na zijn studie ging hij werken bij boekhandel Athenaeum, een baan die hij tussen 2010 en 2018 combineerde met het lidmaatschap van eerst de stadsdeelraad Centrum en later de bestuurscommissie Centrum. Als lid van het Dagelijks Bestuur van Centrum heeft hij onder meer de openbare ruimte, het verkeer, duurzaamheid en groen in zijn portefeuille. Ambities in de politiek heeft hij overigens niet. “Ik zit hier precies op de plek waar ik wil zitten. De combinatie van groen, duurzaamheid en verkeer in stadsdeel Centrum is mijn droombaan. Ik weet inmiddels veel van het stadsdeel en ik heb het idee dat ik hier iets kan toevoegen.” De favoriete plek van Micha Mos in 1018 is de binnentuin van het Bijltjespad achter het Kattenburgerplein. “Dat is een heel mooie, groene tuin met fantastisch zelfbeheer door iemand die er al meer dan twintig jaar woont. Het is zo’n rustige, lieflijke plek. Ik zat daar vooral vroeger heel vaak.”

“Onze stadsdeelpolitici lopen zich de benen uit de broek, terwijl ze in de nieuwe situatie alleen nog maar adviesrecht hebben. In een gebied van meer dan 80.000 inwoners zou een democratisch gekozen vertegenwoordiging echt meer te zeggen moeten hebben. Omdat wij het daar in het DB over eens zijn, hebben wij afgesproken dat we een advies van de commissie nooit zo maar naast ons neer zullen leggen. We zullen altijd proberen om het uit te voeren, want dit zijn wel de acht mensen die door de bewoners zijn gekozen.”

Begin november presenteerde het DB het concept-Gebiedsplan voor 2019. In dat plan wordt een groot aantal projecten genoemd die volgend jaar uitgevoerd gaan worden. Gevraagd naar de prioriteiten van het DB noemt Mos ‘democratisering, verduurzaming, vergroening en het tegengaan van de drukte in Centrum als speerpunten. “Maar onze grootste uitdaging is om ervoor te zorgen dat het centrum van Amsterdam niet verwordt tot één groot uitgaansgebied, maar dat het ook een plek blijft waar lokale ondernemers en bewoners zich thuis voelen. Een van mijn portefeuilles is mobiliteit en vanuit dat perspectief zeg ik: Centrum moet niet een plek zijn waar je met de auto doorheen raast, maar een plek van bewoners. Je moet dus niet met grote doorgaande wegen de drukte van de A10 afvangen, maar ervoor zorgen dat bewoners hun fiets voor de deur kwijt kunnen en dat de luchtkwaliteit verbetert. Een goede uitwerking van die ambitie vind ik het Knowledge Mile park dat langs de Wibautas wordt aangelegd. En we zijn ook bezig om stap voor stap het autogebruik in de binnenstad terug te dringen. Langs de Amstel gaan we bijvoorbeeld een flink aantal parkeerplaatsen opheffen. Dan zie je als bewoners straks: hé, hier is die geparkeerde auto op straat niet meer welkom. Het lijkt misschien een kleinigheid, maar in een stad waar de auto zo lang de baas was, is dat echt een stap, hoor.”

Toch wees u het idee van een buurtbewoner om een maximumsnelheid van 30 kilometer op de Wibautas in te voeren van de hand.

“Wij hebben dat uitgezocht, maar als je de situatie ingrijpend wilt verbeteren, en daar ben ik erg voor, dan kom je er niet met een 30 kilometer zone. Zo’n maatregel heeft nauwelijks impact op de luchtkwaliteit. Je moet veel meer doen, je moet nadenken over de vraag wat je met het autoverkeer in de hele oostelijke binnenstad wilt en hoe je plannen om de Weesperstraat meer autoluw te maken invoert zonder dat andere delen van het centrum daar last van krijgen. Ik begrijp heel goed dat het voor bewoners allemaal niet snel genoeg gaat, maar er staan in de gemeenteraad nu gelukkig serieuze plannen op stapel om de Valkenburgerstraat en de Weesperstraat aan te pakken.”

Kritiek

In woord en geschrift wekken Amsterdamse bestuurders de indruk dat zij niets belangrijkers vinden dan de mening van hun burgers. Alleen al een initiatief als de website ‘Stem van Centrum’ waarop bewoners voorstellen kunnen doen die bij voldoende steun serieus in de stadsdeelcommissie worden besproken, wijst in die richting. Maar kennelijk lukt het onze bestuurders niet om die indruk over te brengen op de bewoners. Dat bleek althans tijdens de inspraakronde over het Gebiedsplan die op 20 november voorafging aan de commissievergadering. De ene na de andere spreker vroeg zich af waarom de gemeente en het stadsdeel de wensen van bewoners stelselmatig negeren.

Mos kan niet ontkennen dat de kritiek hem pijn deed. “Het is niet leuk als er zulke dingen over je gezegd worden, maar tegelijkertijd denk ik: jullie komen het ons in ieder geval vertellen, dus kennelijk hopen jullie nog dat we naar jullie luisteren. Zelf vind ik trouwens dat we geen machine zijn die alleen maar eigen beleid uitvoert, maar dat we wel degelijk ook kijken naar de belangen van bewoners.”

Maar dat komt dus niet over.

“Niet bij de insprekers, nee, maar ik spreek gelukkig ook genoeg mensen die wel blij zijn met de manier waarop een proces door hun inbreng is aangepast. Onlangs waren dat bijvoorbeeld bewoners van de Egelantiersgracht die ons kwamen bedanken voor het feit dat wij hun wens hebben gehonoreerd om rondvaartboten uit kleine dwarsgrachten te weren. Maar ja, in sommige gevallen vragen bewoners ons om zaken die om uiteenlopende redenen niet of lastig te verwezenlijken zijn. In feite draait het allemaal om de vraag wat participatie inhoudt. Voor mij betekent het dat ik als bestuurder precies weet wat iedereen in de buurt en mogelijk ook daarbuiten van een kwestie vindt, maar ook wat de wet- en regelgeving inhoudt. Op basis daarvan kan ik dan een zo goed mogelijke afweging maken en een besluit nemen. Als er bewoners langs komen met zeven wensen en ik kan er vier honoreren, dan kan dat een heel geslaagde vorm van participatie zijn, omdat ik over alle zeven onderwerpen een goede afweging heb gemaakt. Maar de inspreker gaat misschien teleurgesteld weg.”

Een concreet voorbeeld uit die inspraakronde was de voorgenomen invoering van eenrichtingverkeer op de Plantage Middenlaan omdat de tramhaltes verbreed moeten worden. Het verkeer richting stad zal daardoor door veel te smalle straten als de Plantage Doklaan en de Nieuwe Kerkstraat gaan rijden en er moet bovendien en aantal bomen worden gekapt. De bewonersorganisaties van de Plantage en de Weesperbuurt zijn hier unaniem tegen. Waarom zet het stadsdeel dit plan dan toch door?

“Het probleem is allereerst dat dit besluit al was genomen voordat wij aantraden, maar ik heb wethouder Dijksma meteen duidelijk gemaakt dat dit een pijnpunt is voor de bewoners en haar gevraagd of er nog ruimte is. Het is overigens wel zo dat de wet eist dat tramhaltes breed genoeg zijn om mensen veilig in en uit te kunnen laten stappen. En dat is in de Plantage Middenlaan nu niet het geval. Ik vind dat zelf een heel redelijke eis en je kunt dat daar niet voor elkaar krijgen en toch tweerichtingsverkeer handhaven.”

Bewoners hebben berekend dat het wel kan als je een van de tramhaltes verplaatst.

“Maar dat wil het GVB niet, omdat dat rijtijd kost. Dus dan krijg je de situatie waarin een stadsbestuurder een afweging moet maken tussen het buurtbelang en het belang van goed openbaar vervoer. Mensen doen vaak schamper over dat beetje tijdverlies, maar passagiers willen met de tram wel snel de stad door kunnen. In een geval als dit kan een gekozen oplossing vanuit het stadsdeel bezien nadelen hebben, maar kan het belang van het grotere geheel toch zwaarder wegen. Nogmaals, ik vind participatie heel belangrijk, maar het is geen kwestie van automatisch je zin krijgen.”

Contact met bewoners

Met vier jaar in de stadsdeelraad Centrum en vier jaar in de bestuurscommissie Centrum is Micha Mos inmiddels een ervaren politicus. Gevraagd naar zijn belangrijkste wapenfeiten in die acht jaar aarzelt hij. “Ik weet nooit of ik op zo’n vraag met iets heel kleins en concreets of met iets groots en veelomvattends moet antwoorden. Wat dat laatste betreft ben ik uiterst tevreden over het autoluw maken van het Muntplein. Het resultaat is boven verwachting. Het is er zoveel prettiger geworden voor fietsers en voetgangers. Heel concreet was het verzoek van bewoners van de Keizersgracht om de voorgenomen kap van een aantal bomen in de buurt van de Rode Hoed af te blazen. We zijn met die bewoners in gesprek gegaan en er wordt nu serieus met boomspecialisten en andere deskundigen gekeken of het mogelijk is die kap te voorkomen. Heel bevredigend.”

Als raspoliticus kan Micha Mos genieten van contact met bewoners. Een van zijn mooiste herinneringen betreft een middag waarop de toenmalige stadsdeelraad was uitgenodigd om een kijkje te nemen op de Eilanden in verband met de plannen voor de Eilandenboulevard. “Er was een

rondvaart georganiseerd met een stop bij de Kromhoutwerf en terwijl ik nog met bewoners stond te praten, voer de boot al weer weg. Ik heb daar toen met een kopje veganistische linzensoep in de hand nog zeker een uur staan kletsen met iedereen die daar stond over hoe het nou volgens hen verder moest met die Eilandenboulevard. Dat was een superleuk gesprek, waarvan ik heel veel heb opgestoken. Sindsdien weet ik dat het geen slecht idee is om af en toe de boot te missen."

Erik Hardeman